

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gi. — kr
za polleta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gi. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip
št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Postava

o odvezi davščin za duhovne, cerkve in cerkvene osebe, kakoršno je podal deželni odbor kranjskemu deželnemu zboru v obravnavo.

§. 1. Nepremeljive dajatve v rečeh in v denarjih cerkvam, župnijam, njih organom in služabnikom (§. 2), ktere še kot realna bremena obstoje, se imajo odslej po sledečih določbah odkupiti, na kolikor se to ni zgodilo že vsled Mojega patenta od 4. marca 1849, drž. zak. st. 152.

§. 2. Med take dajatve v denarjih in rečeh, ki se imajo odkupiti, se štejejo posebno tiste, ktere imajo cele občine ali posamezni občinski seljani ko na posestvih ležeče dolžnosti za dotacije cerkev, cerkvenih organov, župnikov, vikarjev, krajnih kaplanov, nastavljenecv, kaplanov pomočnikov, orglarjev, cerkvenikov itd. odrajtovati. Pod dajatvami v rečeh se imajo tudi dajatve v delu razumevati.

§. 3. Odkupuje se tako, da se povrne vrednost dolžnosti po pravni izmeri.

§. 4. Vrednost nepremeljivih dajatev v denarjih se ima po dajtvi enega leta v avstr. veljavi preračunati.

§. 5. Vrednost dajatev v rečeh se izmeri po cenah kraja dušnega skrbstva, k okolišu, v kterega spada zavezano posestvo in sicer:

- pri pridelkih, ki imajo tržno ceno, po poprejšnjem znesku let 1861—1870;
- pri pridelkih, kteri nimajo tržne cene, ali ako se za stran teh cen ne morejo do-

biti verjetne pismene potrdbe, potem pri opravljanju dela po zvedencih z ozirom na omenjeni poprejšnji čas.

§. 6. O vrednosti letne dajatve se imajo odbiti stroški za pob ranje, če jih kaj je, in drugi potroški, kakor tudi vrednost nasprotnih odrajtovil.

Letna vrednost teh odbitkov se poizvé po določbah §. 5 te postave.

Ostala čista vrednost je v dvadeseternem znesku odkupna glavica in nje pet odstotne obresti so letni dohodek upravičenih prejemnikov (§. 9.).

§. 7. Odkupni dan je prvi dan januarja, ko je odkupna obravnava zadobila pravno moč; do tega dneva se ima dosedanja dolžnost splovnovati.

§. 8. Goldinarski znesek odkupne glavice se ima vplačevati v 20 enakih zaporednih letnih delih vedno prvega novembra v davkarsko denarnico tistega okraja, v kterem leži odkupljeno posestvo; ravno tam se ima prečezni iznesek v krajcarjih te glavice ob enem s prvim letnim delom odrajtati.

Zavezancu je na voljo dano, celo odkupno glavico ali več delov na enkrat vsak čas plačati.

§. 9. Petodstotne letne obresti se računijo od glavice, ki je ostala konec prejšnjega leta za čas od 1. januarja do zadnjega decembra, ter se plačujejo kakor deli prvega novembra vsakega leta.

Ako se glavica med letom naprej plača, se imajo obresti za to leto še popolnoma zračuniti in ob enem plačati.

§. 10. Davkarska blagajnica izroči po zavezancu vplačane zneske glavnice in obresti tistemu, kteri je povedan v dotični razsodbi za prejem upravičen.

§. 11. Krajni komisijoni in razsodne oblasti prve stopinje so c. kr. okrajna glavarstva, v kterih okraju leži posestvo, ki se ima odvezati. Prizivne stopinje so c. kr. deželna vlada in c. kr. ministerstvo notranjih zadev.

§. 12. Odkupno ravnanje se začne na napovedbe, ktere imajo upravičeni prejemalci ali za nje njih postavni zastopniki podati pri krajni komisiji v enem letu po veljavnosti te postave.

V teh napovedbah se imajo upravičenci in zavezanci, potem zavezana posestva, kakovost in velikost prejema natanko navesti. Natančnejše določbe sledijo po zaukazih.

§. 13. Ako upravičeni prejemalci v obroku enega leta ne podajo napovedbe, se imajo na zahtevanje tudi le jednega zavezanca opomniti, da vložijo v mesečnem obroku svojo napovedbo o vseh v isti dačni občini bivaajočih zavezancih.

Po brezvspešnem preteku tega zadnjega obroka postavi se upravičenemu prejemalcu na njegove stroške in službene dolžnosti skrbnik za napovedbo in dovršitev zemljo-odveznega ravnanja.

§. 14. Krajni komisijon ima na napovedbo dan za odkupno obravnavo ob primernem času razpisati in k tej ne samo vpravičence, ampak tudi vse v napovedbi imenovane zavezance povabiti s pristavkom, da se bode, ako ne pridejo k obravnavi, napovedbi popolnem verjelo, na

Pijanec.

Našim ljudem podomačil Vilinski.

6. Priložnost.

(Dalje.)

V krčmi so sedeli vsi pravi pijanci. Ko se vrata odpro, se vsi proti vratom obrnejo in ko zagledajo Janka za njim pa logarja, ki jim je mižikal, pa zaupijejo vsi kakor iz njih ust:

„Živio! živio! lejte ga no, veselega Janka.“ Anica mu hitro sname suknjo in reče ljubeznjivo: „Od kar ste bili zadnji pot pri nas, gospodar Janko, je vse kakor mrtvo, ni nobenega pravega veselja, prav pogosto sem vas že pogrešala.“

Logar odloži s sebe svoj kožušček, postavi puško v kot, odpre torbo, pa izvleče iz nje dve jerebici. „Vidiš Anica, sedaj pa le urno na delo, pokaži kaj znaš; kadar pridejo taki gostje, ni dosti, da malo popariš in očreš.“ „Hoj, krčmar, ti pa vina in piva na mizo pa žganja! Prinesi, kar ti pride pod rokó danes sem truden, lačen, žejen, vse skupaj!“

Kolarski hlapec Jur pa ročno natoči kozarec in mlinarju ga ponuja de: „Bog te živi, Janko!, pa najino staro prijateljstvo! Raje te imam, da si tukaj, kakor ne vem kaj. Bog te

živi! hrabri dečko, pa sedisem-le k meni; mi-dva sva stara druga že od mladih nog.“

„Veseli Janko! kaj ti tukaj? živio Janko! usklikne kupec Grabež lejte nam ga, našli smo ga, svojega starega znanca in tovarša. Zdaj bi nam pa lahko tako namazano govoril, še bolj ko naš stari gospod.“ Ustanejo izza mize in se ustopijo okoli njega.

„Tiho, pa jezik za zobe, dajte, naj Janko izpije, pa pustite, da si človek malo oddahne, kaj ste ga tako obdali kakor zajca psi; napadete človeka kakor sršeni; Janko, le srčan, te ure ne pozabim dokler živim.“

Janko ni bil te volje, černo se je držal in nemiren je bil, mislil je na svoje, ki ga domu pričakujejo; raje bi bil doma nego v tej družini; Tolažil se je z grdim vremenom, češ, doma bodo mislili, da sem kam pod streho stopil pa ondi prenočil, zjutraj pa da se domu povrnem. Z druge plati je pa tudi samega sebe Janez predobro poznal in vedel iz lastne skušnje, kako slabe nasledke da ima tak primerljaj, kadar se s pivci snide. Pa, kaj je hotel? Tovaršem na ljubo in pa ker so bili tako ljubeznjivi in prijazni, se je odločil, da ostane pri njih, dokler nevihta ne poneha; pa trdao je tudi sklenil, da bo le malo in prav zmerno pil. — Ko pijanci opazijo, da omahuje, ali bi

ali ne bi, ga potrkajo na njegovo slabo stran, na njegovo moštvo. Janko nekaj jezen ali pa, ker ga je bilo sram, sede za mizo, za katero je ž njimi že tolikrat popival in si um podlil.

Janko dene prazni kozarec na mizo in gleda skozi okno.

„Ne glej v temno noč; noč ima svojo moč“, reče kupec.

„Bratec moj, ti reci: noč ima hudo moč, noč je sovražnica vsakemu poštenjaku, pa je prijateljca tihotapcem, tatovom in vsakoršnim zmikavcem, ali kadar bo zemlja med vse ljudi po enakem razdeljena, tedaj pa tudi tega ne bo,“ reče logar.

„Že spet nekaj tuhtaš“ oponosi kupec. „Hej, mlinar z Jarovine, kaj tako zamišljeno sediš? ne vidiš, da je Janko med nami?“

Mlinar z Jarovine mu odvrne: „Janko je hud ná-me; misli, da mu odgovarjam mlev. Zoper vas, tovarši, pa nimam nič, kar nič ne, kolikor je za nohtom črnega. Pa saj mi vi ne pustite, da bi prišel do besede. Evo sosed, trčimo, da bo sloga in ljubezen med nami.“

„Le trčiva, dragi mi sosed, da ne bo med nama nikake razprtije, časih sva bila vesela tička; moja žena je že zdavnej dejala, da ji je žal, da ne živimo v miru in ljubezni,“ dé Janko.

kolikor po §. 16 iz službene dolžnosti napravljene poizvedbe nasprotnega ne izkažejo in da se bode tem primerno in po spisih spoznalo.

§. 15. Pri odveznih obravnava h smejo zavezance zastopati pooblastenci. Za take, ki niso svojepravni, se pokličejo njih postavni ali po sodnji nastavljeni zastopniki.

§. 16. K obravnavi povabljeni vdeleženci ali njih zastopniki imajo dolžnost, zahtevane pojasnila tamkej ustmeno dati, sicer bi krajni komisijon upravičen in zavezan bil, potrebne poizvedbe službeno ukreniti, ter po spisih razsodbo izreči.

§. 17. Zvedenci, kateri imajo posel o dajtvah v pridelkih in v delu (§. 5, lit. b) določevati, volijo se za davčni okraj, in povabiti se morajo v to svrhu po različnosti cenilnih reči za vsako skupino dva cenilca in jeden načelnik. Krajna komisija določuje posamezne skupine dajatev v pridelkih in delu, ki se imajo ceniti, in vsako občinsko predstojništvo istega okraja nasvetuje za vsako teh skupin jednega zvedenca. Izmed teh imenujeta okrajni glavlar in deželni odbor za vsako skupino vsak enega cenilca, in ti zopet volijo načelnika izmed zvedencev, ktere so občinska predstojništva nasvetovala. Ako se ti ne morejo zediniti, določi se po žrebanju, kateri da izmed teh dveh nasvetovanih postane načelnik.

Politična okrajna oblastnija ima zvedence, in načelnika pod prisego vzeti, da bodo svoje dolžnosti vestno splovali.

§. 18. Poizvedbe vrednosti po zvedencih (§. 5. b.) se nimajo za vsako posamezno napovedbo posebej opraviti, ampak krajni komisijon ima zastran vseh dajatev v rečeh ali v delu, ki se nahajajo v davkarskem okraju, postaviti po zvedencih izvoljenih po predpisu §. 17. tarifo cen praviloma za celi davkarski okraj veljavno.

Tarifa se ima v vsih tistih občinah, za ktere ima ona veljavnost, po navadnem potu razglasiti ter je upravičencem in zavezancem teh občin na voljo dano, da posamezno ali skupno zoper določbe cen v 14 dnevih od dneva razglasenja vložijo pri krajnem komisijonu svoje ugovore.

Čez te ugovore razsojuje dokončno komisijon, kateri je pod predsedstvom deželnega predsednika ali njegovega namestnika iz dveh svetovalcev c. kr. deželne vlade in dveh sočlenov deželnega odbora sestavljen, kateri sme v ta namen tudi naročiti zaslišanje novih zvedencev. Predsednik tega komisijona nima pravice glasovati.

Pri enakih glasovih velja za sklep zavezancem ugodnejše mnenje. Ko so vse pritožbe rešene, se ima po teh popravljena tarifa iz nova razglasiti.

§. 19. Pri odvezni obravnavi se ima pravica do prejema glede na pravno podlago, na predmet in obseg dajatev potem njih vrednost po zgornji tarifi jasno razložiti.

Ako ne pride do poravnave, ktera se ima vselej poskusiti, naj v slučajih, v katerih se pravica do prejemanja (naslov) spodbija, komisijon na podlagi dejanskega stana posesti izmeri odškodnino, izreče razsodbo in jo izroči zavezancu, ki spodbija prijemni naslov, s to opombo, da ima v zapadlem obroku 3 mesecev proti temu pravno pot nastopiti, ter v tem času krajnemu komisijonu vloženo tožbo izkazati, sicer bi pravo do tožbe nehalo in bi razsodba zastran odškodovanja pravomočna postala.

§. 20. Na pravodobno vložene tožbe imajo sodni je po predpisu za skrajšano ravnanje postopati in kolikor je mogoče hitro razsojati.

Zmagajoča stranka ima razsodbo v poverjenem prepisu krajnemu komisijonu izročiti med osmimi dnevi, od kar je pravomočna postala.

Po tej razsodbi se ima razvezna obravnavna dokončati oziroma že morebiti izrečena razsodba zastran odškodovanja (§. 19.) premeniti.

§. 21. Izreki in pogodbe, ktere stranke ali njih zastopniki pri odkupnih obravnava h oddajo ali sklenejo, ne potrebujejo za pravno veljavnost niti privoljenja zastavnih upnikov, ali pričakovalcev ali oskrbnikov posestva, ki bi z zavezo substitucije, fidejkomisa, ali fevda obloženo bilo, niti pritrdbe upravne ali varstvene oblastnije, in isto velja tudi zastran omejenih lastnikov, vživalcev ali zastopnikov nesamosvojnih oseb.

§. 22. Odkupna razsodba se ima v tabelarični obliki izdelati in obema strankama dostaviti. Natančneja določila se bodo o tem po ukazih izdala.

V tej kakor tudi v morebiti sklenjeni poravnavi se ima navesti:

1. Za prejem odkupljene dajatve upravičeni, kakor tudi tisti, kateri ima pravico kapital in obresti vzdigniti.

2. Obloženo posestvo in istega posestnik.

3. Predmet in obseg odkupljene dajatve.

4. Odkupni iznesek.

5. Dnevi, kadar zapadejo posamni deleži odkupnega izneska, in svota teh deležev kakor tudi dolžnih obresti.

Ako enemu upravičencu več zavezancev nasproti stoji, glede katerih se imajo enaka prašanja razsoditi, se ima proti tem zavezancem skupna razsodba izreči, vendar se ima za vsakega zavezanca dotični njega zadevajoči del razsodbe izdati.

§. 23. Zoper razsodbe krajnega komisijona je pripustljiva pritožba na deželno vlado, in ako ta razsodbe ne potrdi, na ministerstvo notranjih zadev v obroku tridesetih dni ter se ima vedno pri krajnem komisijonu vložiti. Proti potrjeni razsodbi nij pripuščena daljša pritožba.

§. 24. Ko zadobí odkupna razsodba pravno moč, mora lokalna komisija določiti zavezancu razmeram primerni obrok, v katerem je istemu na prosto voljo dano, celo dolžnost z obresti vred pri davkarji plačati in se o tem pri lokalni komisiji izkazati. Kadar se to dokaže, se ima lokalna komisija do sodnije obrniti, da izbriše odkupno dolžnost. Ako se to ne dokaže, pa mora lokalna komisija odkupno razsodbo naznaniti sodnji, da vkujiži zastavno pravico za odvezni kapital z obresti vred pri zavezancem zemljišču pred vsemi drugimi že vknjiženimi zastavnimi bremení, ako bi pa vtegnila biti dolžnost že hipotekarno zavarovana, da se odkupna razsodba v ravno tisto vrsto knjige vpiše, v kateri je bila odkupljena dolžnost zavarovana, in da se potem odkupljena dolžnost izbriše.

§. 25. Pravomočna odkupna razsodba se

„Bote videli dragi moj prijatelj Prašnik, da ga nimate boljšega prijatelja na svetu od mene. Naslonite se ná me, kolikor bodem mogel, iz srca rad vam bom pomagal, ker vam pomagati sem zmeraj pripravljen. Naj drugi bogate, ako žele, jaz pa ne želim; zadovoljen sem če imam vsakdanji kruh. Tudi rojen nisem za bogastvo. Mislili so pač, da bodem bogat, pa sem kosmat.“

„Vse bo dobro, sosed. Prav ljubo mi je, da sva složna, da se ne bova nekam po strani, bi dejal, pisano gledala; zdavnaj sem si bil namenil, da pridem k vam, pa danes se je tako lepo namerilo, da skupaj zadeneva, kakor bi vas bil naročil, to je kakor nalaš,“ reče Janko in jarovinskemu mlinarju v roke seže.

Mlinar z Jarovine trese Jankovo roko in govori: „Za dokaz, kako veliko da cenim jaz mlinarja Prašnika, bom vse danes jaz plačal; naj mi ne jemlje nikdo tega veselja; moj sosed bodi s tem počislán; na vaše zdravje, sosed!“ Vino sladko, grlo gladko, kaj, da bi ne teklo! Janko prazni kozarec za kozarcem, da sam ne ve, kako da jim je tako globoko pogledal na dno, kajti imel ga je že dosti, skoro preveč. Zdaj je bil zadnji čas, da ustane in gre, toda vihar je tako grozno razsajal, da je sam videl, da nikamor ne more spod strehe. Tovarši so mu še bolj nazdravljali vedoči, kako neumno da je mošk, ga hvalili in do neba

povzdigali, kako je bil nekda j ponosen, brhek in vesel; in kadar se je obrnil na eno stran, so mu pa na drugi strani kozarec napolnili in če se je piti branil, jeli so mu vsi prigovarjati in zabavljati, zakaj da ne pije, zakaj ga je sram svojih prijatlov. Janko si ni znal pomagati, pa je vá-se vlival kozarec na kozarec. Živa resnica je, da prilóžnost je strašno huda. Najtrdněji sklepi so preslabi, da bi jih prilóžnost ne podrla. Huda navada človeka sili in človek, ki se v nevarnost podaja, tudi v nevarnosti pogine, to je stara skušnja in resničen pregovor. Nagnjenost, ako se izbuja in draži, se tako ukorenini, da človek ne mara ne za vest ne za pamet. Železna strast ga véde v večno propast. Človek postane suženj svoje strasti, ki ga tako uklene, da se iz njenih oklepov ne more izviti. Pot v napako je strma; kdor se ná-njo poda, pada zmerom globlje in globlje, nazaj vrniti se ne more, ker je nemogoče.

„Zdaj ga pa imamo, v torbi ga imamo, v pasti“ šepne logar kupcu, „glavo bi stavil, da je naš; samo pametni bodite.“

„Tovarši, zdaj pa moram iti“, reče Janko ustavši od za mize, „kar naravnost pojdem domu; čas je.“

„Kakšen čas? kdo pojde?“ praša logar. „Ko gre čuvaj spat, tedaj je tudi čas. Ali Janko, kaj pa delaš? nič ne piješ? Lepo nam

skazuješ prijateljstvo; zmerom imaš do vrha poln kozarec, ti nam veselje kališ.“

„Res ne vem, kako je moj kozarec vedno poln,“ reče Janko s teškim jezikom, ki se mu je od ene strani na drugo valil. „Pijem brez prenehleja, na vsacega zdravje, da se mi v glavi vrti. Kaj poreče moja . . .“

„I kaj pa spet to govoriš? Pusti tvojo tam, kjer je. Kdo je gospodar? Za tacega moža, kakor si ti, bi bila pač sramota, ko bi gospodar ne vedel biti. O, te bo že upregla v jarem, le čak, boš še zdihoval pa kesal se in mislil ná-me,“ ga zbađa kupec.

„Če vse konec vzame, reče Janko, ponosno, „ženi se ne dam plašiti, zdaj bom jaz gospodaril, da bo žena kar debelo gledala, kacega moža da ima. Nobeden me v rog ne užene, ga ni tacega. Ha, ha, ha, jaz sem junak, da malo taci h. Natóči, Jur, da pijemo na Katinkino zdravje, ona je razumna žena, da malo taci h, ali v hiši sem pa jaz gospodar.“

„To je pametna beseda, gospodar Janko“, potrdi krčmar. „Le pokažite mladi mlinarici, da ste vi gospodar, da ste sam svoj gospod.“

„Tako je“, pravi logar nato, „ne daj se za nos voditi kakor nobeden. Ta Ankasta! noter prinesi, naj bo kuhano ali pečeno, da večerjamo, potlej pa še ktero zakrožimo. Nevihta še ni prešla, v takem ne moremo iti.“

(Dalje pril.)

ima davkarji naznaniti, ktera ima zavezano posestvo v razvidnosti.

Davkarja ima dolžno glavnico in obresti po predpisih za neposredne davke pobirati in zaračunati.

§. 26. Vsi v tej postavi določeni obroki so neprestopni.

§. 27. Ako se odkupno ravnanje v prvih dveh letih po zadobljeni veljavnosti te postave začne, se imajo vsi pri odkupnih obravnava nastali stroški za plačevanje zvedencev, za povrnitev njihovih potnih stroškov, za plačila prič, za tiskovino in za potnino poslov iz deželnih sredstev plačevati. Ako se pa odkupno ravnanje ne prične v prvih dveh letih, so dolžne stranke same obravnavne stroške plačevati.

V vsakem slučaju ima stranka nositi tiste stroške, ktere je prouzročila s popolnoma netemeljenim zahtevom.

§. 28. Mojim ministrom notranjih zadev, pravosodja in denarstva se naročuje, to postavo izvršiti.*)

Izseljevanje v Ameriko.

V čedalje večih trumah preseljujejo se prebivalci stare Evrope v novi, mladi svet, v Ameriko. Iz Anglije, Irake, Nemčije, Italije, Česke, Ogerske in Poljske, selé se leto za letom mnogoštevilne rodbine v Ameriko. Čudno je pri tem, da je med izseljenci največ kmetiškega stanu; od kmeta se pa sploh misli, da ljubi svojo grudo, svoje ognjišče, ter da svoje domovine ne bo tako z lahka popustil, ko bolj kosmopolitični rokodelec, ki pravi „ubi bene, ibi patria.“ Res je, da kmet navadno gorko ljubi svojo domovino, svoj kraj, svojo sosesko, svojo hišo, in le nerad se bo kam preselil. Ako se pa to vendar zgodi, moramo si misliti, da mu je v domovini že tako hudó, da mu ni več obstanka v njej.

V najnovejšem času so se začeli posebno iz Galicije in severne Ogerske kmetje pogostoma izseljevati v Ameriko. Naša in ogerska vlada si prizadevate, kar je moč, da bi to izseljevanje zabranili. Pa mi smo take misli, da naj bi vlada raje za to skrbela, da bi se kmetovo stanje olajšalo, potem ne bo treba ljudem braniti, ker bodo sami radi doma ostali. Stanje malega posestnika je po celej Evropi slabo; najslabše pa je na Angleškem in Irskem, kjer so kmetje le najemniki, na Laškem, kjer so „coloni“, to je malo boljše ko hlapci; v Avstriji pa je najslabše za kmete v Galiciji in v severni Ogerski. V Galiciji sta dva, ki kmeta žulita, tako poljskega kakor rusinskega kmeta, to je prvič poljski žlahtič, drugič pa jud; kar mu plemenitaš pusti, vzame mu jud. Poljski kmet rad žganje pije, plemenitaš se ne briga za to, da bi zaničevanega kmeta podučeval in na boljšo stopinjo omike in nrvnosti povzdignil; jud pa še strasti v kmetovalcu zbuja, on mu svoj šnops še ponuja, če ne drugače, na „upanje“, samo da kmet vse pri njemu zapije, tako da mora potem ves svoj pridelek jeseni judu izročiti. Poleg tega so judje še grozni oderuhi in krvopijavke, in čeravno je to zdaj nekoliko omejeno po oderuški postavi, vendar se odiranje nekoliko bolj tihotapsko nadaljuje; saj judje vedó, da imajo svojo zaslombo na Dunaji in pri judih cele Evrope, gališki deželni zbor pa je v rokah plemenitašev, kdo se bo potem za gališkega kmeta potegnil, kje bo on pravice iskal?

*) Naj nam častiti bralci ne zamerijo, da jim to postavo podamo v tako barbarični slovenščini prejšnjega poslovenjevalca pri c. kr. deželni vladi kranjski; popravljati je mi nismo hoteli. Vredn.

Nič bolje ni v severni Ogerski. Tam je Madjar plemenitaš, Slovak pa njegov hlapec, zviti jud je pomagač Madjaru in slači ubozega Slovaka z zvijačo, med tem ko ga Madjar s silo; učinek je pa pri obeh enak: Slovak mora trdo delati, in kar pridela, mora drugim dati, sam pa jako slabo živi in hodi v najslabše cunje zavit.

Ali je potem čudo, ako si gališki in slovaški kmet želita proč iz tega jarma tje v svobodno Ameriko, o kateri sta slišala praviti, kako ima rodovitno zemljo, kako tam svoboda vlada, in kako je tam vse tvoje, kar pridelaš, razun malega davka? Za gospode grajščake in za jude bi se ve da ne bilo dobro, ko bi se vsi kmetje v Ameriko preselili, ker potem bi morali sami delati, če bi hoteli živeti; zato nam kvasijo po svojih organih, kaka škoda za našo državo, ako toliko delavnih moči zgubi. Toda škoda je le na njihovi strani, za izseljenca je pa dobro, če si svoj položaj v Ameriki zboljša. Sicer pa kmet tudi ni zavoljo države na svetu, ampak država je narejena za ljudi, in njena uprava morala bi se tako spreminiti, da bi zamogel tudi kmet živeti, ne samo judovski barantač in pa madjarski grajščak.

Ako se ne bo več ozira jemalo na kmečko bedo in revo, potem mora naš kmečki stan poginiti, kajti pri teh slabih dohodkih in toliki konkurenci toliko bremen nositi, tega kmet ne premore več. Državni stroški rastejo od leto do leta; pa nihče ne praša „kje bomo jemali?“, menda si mislijo „saj bo kmet plačal“, in tako se povikšajo davki neprenehoma. Postave pa so liberalci do zdaj vedno take kovali, da je bilo prav za trgovce in bogatine, za delavne ljudi pa slabo. Kamor je človek svoj denar obrnil, povsod mu je več neslo, ko na kmetiji, pri trdem delu. Bogati ljudje, ki imajo na tisoče premoženja, so davka prosti, kmet se zarubi zavolj par goldinarjev zaostanka na visokem davku. Če sedanji državni zbor ne bo nič storil za kmeta, potem bomo šli vedno bolj navzdol, in državnik se ne bodo smeli čuditi, ako bodo kmetovalci zmirom bolj v Ameriko silili.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 16. junija.

Cesar je potrdil postavo, vsled ktere do bojo kaplani na **Tirolskem** volilno pravico, kakor je to sklenil tirolski deželni zbor. Pri tej priložnosti bodi omenjeno, da tudi pri nas v Ljubljani nemajo kaplani volilne pravice, in brž ko naša stranka večino dobi, moral se bo deželni zbor za to potegniti, da to krivico odpravi, kajti če imajo penzjonisti volilno pravico, zakaj bi je aktivni duhovniki ne imeli!

Solnograški deželni zbor je najbolj viharen. Liberalni deželni glavar je odstopil in odložil svoj mandat, ker je dobil nezapu. Liberalni poslanci ne hodijo k sejam.

Vnanje države.

Francoski vojni minister je rekel pri nekem javnem shodu: „Naša armada še ni bila nikdar tako močna, ko zdaj; pripravljani smo za ure nevarnosti.“ Ta izjava nas toliko bolj veseli, ker je v stanu, nekoliko ohladiti nemški šovinizem in Bizmarkovo ošabnost, ki misli, da mu je že ves svet pokoren.

Druga **konferenca**, ki se snide v kratkem v Berlinu, pečala se bo največ z grškimi zadevami. Angleži in Francozi so Grkom obljubili, da bodo njihovo stvar zagovarjali, Nemčija in Avstrija pa menda ne boste nasprotovali.

Izvirni dopisi.

S Koroškega 15. junija. Naj Vam kot dodatek k Vašemu dopisu z naše dežele pošljem še dve okrožnici, razposlani volilcem velikovškega okraja. Akoravno Vam doidete že „post festum“, toraj za svoj namen prepozno, utegnute vendar biti mikavni posebno komu, ki naših razmer še ne pozna, in ker ste si različni kakor noč in dan; prva, nemška, ima namen poniževati na ta način slovenskega kandidata, da grdi nasprotnega; druga slovenska, je mirnih besedi in prepričevalnih razlogov; prva podla, a druga plemenitega mišljenja.

Prva, razposlana po nekem nemčurskem odseku, čegar udje si s svojimi imeni še na dan ne upajo, se glasi v nemškem izvirniku:

„Sehr geehrter Herr! Das Vertrauen Ihrer Mitbürger hat Ihnen die eben so ehrenvolle als verantwortliche Funktion eines Wahlmannes für die bevorstehende Landtagswahl im Wahlbezirke Völkermarkt zugewiesen.

Gestatten Sie uns — einem kleinen Häuflein aufrichtig gesinnter, keine Nebenzwecke verfolgenden Kärntner —, die wir nur das Wohl des Landes und die einheitliche Entwicklung Oesterreichs im Auge haben, Ihre Aufmerksamkeit auf einige Punkte zu lenken.

Als Candidaten für den Landtag an Stelle des verstorbenen Bürgermeisters Ullmann sind aufgestellt die Herren Josef Rainer, Gutsbesitzer am Kohlhof und der geistliche Herr Professor Andreas Einspieler in Klagenfurt.

Herr Rainer ist eine im ganzen Bezirke bekannte Persönlichkeit. Er functionirt als landwirtschaftlicher Gauvorstand; er ist ein tüchtiger Landwirt, ein ehrenhafter Geschäftsmann, ein ehrlich denkender Patriot, der von der aufrichtigsten Nächstenliebe beseelt jeden Parteihader meidet und in seiner Lebensanschauung die richtige Mitte hält zwischen dem Ultra Roth mancher Liberalen und dem Ultra Schwarz mancher Clericalen. Er ist wert, den Bauernstand Kärntens in der Landstube zu vertreten.

Herr Einspieler ist Katechet an der Realschule zu Klagenfurt und als Agitator eine allgemein bekannte Persönlichkeit.

Schon die Thatsache, dass der Name Einspieler allein hinreicht, in die friedlichste Gemeinde und in Bezirken, wo Deutsche und Slovenen seit Jahrhunderten in Frieden neben einander wohnen, die Fackel der Zwietracht anzuzünden, beweist die Gefährlichkeit des Charakters dieses Mannes.

Was will er? hat er, die Förderung der landwirtschaftlichen Interessen im Sinne? Gewiss nicht. — Plant er die geistige Hebung des Volkes? Nein, denn ihm ist die vermehrte Schulbildung ein Gräuel. Will er Euren Kindern behilflich sein, dass sie leichter durchs Leben kommen und in der Welt ihr Fortkommen finden? Dies am allerwenigsten; denn er will die Erlernung der deutschen Weltsprache denselben möglichst erschweren. —

Ob er es aufrichtig meint mit dem Bauernstande? leset nur, wie er in seinem Hetzblättchen „der kärntner Volkstimme“ die Verhandlungen über die Grundsteuerregulierung im Reichsrathe bespricht und sich auf die Seite der Polen stellt, der czechischen Grafen und Fürsten, welche wohl regiren, aber das Steuerzahlen dem Bauer überlassen wollen.

Nur der liberalen Partei ist es zu verdanken, dass 130 Quadratmeilen Land, welche in Galizien bisher keinen Kreuzer Grundsteuer zahlten, nunmehr zur Steuerleistung herbeigezogen werden; — Herr Einspieler gehört dieser Partei nicht an. —

Wenn wir auch fernerhin in friedlichen Verein zusammewirken und unsere Heimat frei erhalten wollen von staatsrechtlichem Hader, von clericaler und nationaler Unduldsamkeit, dann dürfen Sie dem Herrn Professor Einspieler bei der bevorstehenden Landtagswahl Ihre Stimme nicht geben.

Klagenfurt am 5. Juni 1880."

Vse drugačno je drugo slovensko pismo gospoda Andr. Einspielerja, ki volilcem tega okraja tako-le govori:

„Bog Vas sprejmi, častiti Slovenci! Bodite srčno pozdravljeni od svojega starega znanca in prijatelja.

Dobra tretjina — več ko 120.000 — nas je Slovencev na Koroškem; tudi mi Slovenci nosimo tista bremena in imamo od presvitlega cesarja tiste pravice, kakor Nemci, pa vsi ti Slovenci nimamo nobenega poslanca ne v državnem zboru na Dunaju, ne v deželnem zboru v Celovcu, nikjer nimamo moža, ki bi zagovarjal in branil naše pravice in zadeve.

To svoje žalostno in omilovanja vredno stanje Slovenci tudi čutimo in posebno Vi, častiti volilci Velikovskega volilnega okraja! si moško prizadevate, može svoje krvi in svojega jezika za poslance in zagovornike si izvoliti. Slava Vam!

Dvakrat že ste v kljub vsem overam srečno zmagali in mene spravili v deželni zbor za poslanca in tudi pri lanski volitvi za državni zbor ste mi dali 78 in Slovenci Celovške okolice 26, torej vkup 104 glasov. To je glasna priča, da se Slovenci bolj in bolj zbujaajo in zavedajo.

Spet se Vam, častiti volilci! ponuja lepa priložnost, pred celim svetom pokazati, da ste in hočete ostati Slovenci. Spet bote volili svojega poslanca za deželni zbor v Celovcu.

Koga bote mar volili?

Slovenci! bodite moški korenjaki, in volite tistega moža, kteremu ste že večkrat svoje zaupanje skazali in kateri Vas še edini v deželnem zboru in po časnikih brani, volite tistega moža, ki že od leta 1848, — torej celih 32 let —, za Vas dela, se trudi in trpi.

Ni mi toraj treba, o svojem delovanju obširno govoriti; saj Vam je vse dobro znano. Branil sem nevstrašeno Vaše narodne pravice: da se Slovincem dajo slovenske šole, slovenski učeniki in slovenske bukve, da se slovenski otroci najprej učijo v maternem jeziku, potem pa tudi v nemškem in da se po Slovenskem postavljajo v kancelijah taki gospodje, ki znajo Slovincem pravico delati po slovensko.

Branil sem tudi sv. katoliško cerkev, ktera mora zdaj toliko trpeti. Kjer ni vere, ni pravice, ni poštenja! Kjer ni vere, gre vse križem, tam se ljudstvo zdívja, tam ni varno ne premoženje ne življenje. Zatorej morajo šole, ktere kršanski stariši s svojimi žulji vzdržujejo, biti kršanske šole; zato sem zahteval, da zadobi šola zopet kršansko podobo, da učitelj in katehet složno delata za kršansko izrejo otrok, in da otroci hodijo le šest let v vsakdanjsko šolo, potem pa dve leti v nedeljsko, kakor nekda.

V prid in polajšanje kmetijskega stanu sem tirjal, naj se prevelike, abotno skovane srenje razdelijo v manjše, — tirjal sem, naj se občine prevelikih pisarij rešijo, naj se preobširni politični in sodnijski okraji zmanjšajo in gosposke bolj v sredo ljudstva preložijo. Zahteval sem na dalje, naj bo manj gosposk, naj se odpravijo okrajne glavarstva, naj se številu advokatov pomanjša, naj se kmetijskemu ljudstvu toliko zastopnikov v deželnem in dr-

žavnem zboru odloči, kolikor mu jih po številu duš in po znesku davkov po vsej pravici gre.

Za to se poganjam že čez 32 let; priča so zapisniki deželnega zbora in časniki v slovenskem in nemškem jeziku, priča je družba sv. Mohora, ktero sem s pomočjo rajnega škofa Antona Martina Slomškega leta 1852 osnoval in ktera zdaj šteje že čez 25 tavižent družnikov, ima svojo veliko hišo in lepo vranano tiskarno v Celovcu, razpošilja vsako leto 6 ličnih slovenskih bukev prav dober kup in dela Slovincem čast in slavo po vesoljnem svetu.

V deželnem zboru res nisem nič opravil, — pa kaj premore en sam proti več kot tridesetim! Pa vendar moje prizadetje in moj trud ni bil zastoj, bil je seme, ktero v zemlji leži, pa kali in bode skoraj sad obrodivo. Presvitli cesar in sedanje ministerstvo so namreč v prestolnem govoru očitno razklicali, da bode Avstrija vsem narodom enako pravična država.

Živili toraj Slovenci! solnce bodo prisijalo tudi pred naše vrata, — zaupajte, pa pomagajte in storite, kolikor od svoje strani premorete! Pridite vsi in in volite enoglasno.

Ako ste toraj volje, pri sedanjej volitvi na me spet svoje zaupanje staviti in me voliti, bodite prepričani, da bom tudi zanaprej ostal mož - beseda in delal kakor dozdej za Vašo vsestransko srečo. Tu imate mojo roko in mojo besedo, da nikoli ne bom pozabil, da ste me volili kmetje, volili katoliški kmetje, volili katoliški slovenski kmetje.

Slovenci! Mi smo mi, — kri ni voda! Božja pomoč!"

Razsodbo o teh pismih z mirno vestjo prepuščam bralcem. Ni čuda toraj, da so volili koroški može rajši Einspielerja.

Domače novice.

V Ljubljani, 17. junija.

(Deželni zbor kranjski) ima v soboto svojo tretjo sejo, v kateri pride na vrsto več predlogov, ki so jih posamezni odseki v tem izdelali. (Hranilno in posojilno društvo) ima drevi ob sedmih svoj občni zbor v prostorih restavracije ljubljanske čitalnice.

(V zadnji seji) mestnega odbora je bil za blagajničnega kontrolorja na rotovži imenovan g. Vojteh Valenta, ki je za to službo vseskozi sposoben. Gospod Regali je vnovič poprašal, kako je s pozvanjem oglarskih prodajalcev; župan mu je odgovoril, da jim je naloženo do 15. t. m. iznajti kak drug način oznanovanja svojega blaga — in res! včeraj že ni bilo več slišati neprijetnih zvoncev po mestu, česar je gotovo vse mesto veselo.

Javna zahvala.

Ostra zima in čern glad bila sta pritisnila siromašnega Istrana, in gotovo se bi bile strasne reči vidile in čule iz tužne Istre, ako mu ne bi bili plemeniti ljudje ob pravem času na pomoč prihiteli.

Od mnogih strani je prišla stradajočim pomoč, in tudi podpisnemu odboru so se oglasile na javne pozive in privatne prošnje mnoge blagodarne duše, ki so s svojimi obilnimi darovi pripomogle olajšati težko osodo svojega jadnega brata, kteremu se je težak kamen od srca odvalil, ker je sprevidel, da so na svetu ljudje, ki ga niso v njegovi veliki stiski zabili.

Od mnogih strani je prišla podpisnemu odboru pomoč v novcih in živežu, a največja iz lepih pokrajin Kranjske, Štajarske in Hr-

vatske, ktere so mu poslali naši vrli bratje Slovenci in Hrvatje.

Odbor se nadja — hvala previdnosti Božji in dobrim ljudem — da je siromašni Istrijan za zdaj težke nesreče rešen, ter položi na koncu svoje delavnosti račun in ključ vsem veledušnim dobročiniteljem v svojem in imenu potolaženih nesrečnikov:

„Bratje! plemenito uč nili ste delo.

Bog predobri naj Vam plati stotero!"

Natanjčen račun o dohodkih, stroških in razdelitvi novcev in blaga se nahaja v naši „Slogi“, „Sl. Narodu“ in „Obzoru“

V imenu odbora za stradajoče v Istri:

Fr. Matejčič,
predsednik.

A. Kalac,
podpredsednik.

I. Berbuč,
tajnik.

I. Hočevnar,
blagajnik.

Eksekutivne dražbe.

18. rožnika. Franca Ferjančič (3) iz Zagolice (1991) v Vipavi; Jožef Fabčič (3) iz Orebovice (445) v Vipavi; Evgen Vilhar (1) iz Kamnoga vrha (505) v Vipavi; Jožef Brlec (1) iz Srednje vasi (899) v Kamniku; Blaž Uranič (3) iz Olševka (2319) v Kranji.

19. rožnika. Janez Corn (3) iz Razora (1850) na Vrhniki; Jera Rus (3) iz Travnika (1625) v Ribnici; Janez Paternoster (1) iz Studenca (610) v Ljubljani; Andrej Stražišar (3) iz Padeža (4055) na Vrhniki; Janez Lakner (3) iz Novega (405) v Krškem; Jernej Pribovšek (3) iz Senuša (175) v Krškem; Janez Fabčič (1) iz Poreč (373) v Vipavi; Jožef Civha (3) iz Srednje gorice (4494) v Ljubljani; Janez Peršin (2) iz Št. Vida (841) v Ljubljani; Jur Šušteršič (2) iz Jezera (5256) v Ljubljani.

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne koli, ozdravi najgotovejše po zdravniškem ukazu pripravljeni v Avstro-Ogerski, v Nemčiji, Franciji, Angliji, Španiji, Rumuniji, Holandiji in Portugaliji varovani

Wilhelmov

snežniški alop iz zelišč

Ta sok je posebno dober pri bolečinah na vratu in prsih, hripavi, hripavosti, kašlju in náhodu. Mnogi se imajo le temu soku za mirno spanje zahvaliti.

Ta sok je tudi za zdrave dober pri meglenem in slabem vremenu, da se ne prehladí.

Zavoljo svojega prijetnega okusa je dober za otroke, potreben pa vsem, ki so na pljučih bolni. Potreben je tudi pevcem in govornikom zoper hripavost.

Oni p. n. kupci, ki želé pravi snežniški alop iz zelišč, kterega izdelujem že od leta 1855, naj zahtevajo izrekoma

Wilhelmov snežniški alop iz zelišč.

Pri vsaki flašici je tiskan navod, kako naj se rabi.

Ena zapečatená izvirna flaša velja 1 gl. 25 kr., ter jih ima na prodaj zmirom frišne

Franz Wilhelm,

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Za zavitek se računi 20 kr. (12)

Pravi Wilhelmov snežniški alop iz zelišč imajo na prodaj na Kranjskem samo:

V Ljubljani: Peter Lassnik.

V Postojni: Anton Leban, lekar; v Kranji: Karel Savnik, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar.

P. n. občinstvo naj zahteva izrekoma Wilhelmov snežniški alop iz zelišč, ker tega le jaz izdelujem; neki Julius Bittner izdeluje tudi nekak snežniški alop iz zelišč, pa tistega ni treba vzeti, ker je po mojem ponarejen, pa ni tako dober.